

Arkivsaksnr: 2016/2971-1

Sakshandsamar: Eldrid Nedrelo

Dato: 24.06.2016

Utval	Utvalssak	Møtedato
Breheimen nasjonalparkstyre		27.06.16

Sak - Mørkridsdalen landskapsvernområde - Motorisert ferdsel knytt til arbeid med utskifting av brua ved Knivabakkgjerdet - Skjolden Grunneigarlag

Forvaltar si innstilling

Med heimel i verneforskrifta for Mørkridsdalen landskapsvernområde § 3 pkt. 6.3 bokstav f) gir Breheimen nasjonalparkstyre løyve til inntil 7 landingar med helikopter ved inngangen til Knivabakkgjerdet for transport av materialar utstyr som er naudsynt for utskifting av brua. Nasjonalparkstyret gir samstundes løyve til bruk av ei lett gravemaskin for etablering av nytt brufeste på vestsida av brua med heimel i verneforskrifta § 4, jf. naturmangfaldlova § 48.

Vilkår

- Løyvet gjeld i perioden 1. juli til 30. oktober 2016.
- Løyvet gjeld inn- og uttransport av ei lett gravemaskin, samt materialar og utstyr i samband med byggearbeidet, og bruk av lett gravemaskin.
- Steinar som evt. vert velta opp etter bruk av gravemaskina skal ryddast på plass, og stadeigen masse skal nyttast til å dekke påverka areal slik at inngrepet vert minst mogleg synleg i terrenget.
- Løyvet gjeld ikkje søndagar og andre heilag dagar.
- Bruk av helikopter skal avgrensast til det som er strengt naudsynt, helst til fire dagar dersom det er praktisk mogleg for gjennomføring av tiltaket.
- For å minimere helikoptertransporten i verneområdet bør transporten om mogleg, koordinerast med annan transport i regi av grunneigarlaget eller beitelaget.
- Under flyging skal det takast særleg omsyn til naturmiljøet, særleg dyreliv, og friluftsliv.
- Flyginga må avklarast med SNO Luster seinast dagen før flyging. Kontaktperson er Liv Byrkjeland, tlf: 99267670.
- Dispensasjonen skal takast med ved flyging og visast ved kontroll.
- Rapport om dato og stad for landing, og tal turar skal sendast til Breheimen nasjonalparkstyre innan 1. desember 2016.
- Løyvet gjeld ikkje rein persontransport.
- SNO skal godkjenne arbeidet inkludert tilstelling etter at arbeidet er gjort.

Dokument i saka

- Søknaden
- Løyve til utskifting av hengebrua ved Knivabakkgjerdet, jf. sak 2016/2470

Søknaden

Skjolden grunneigarlag ønskjer å skifte ut brua ved Knivabakkgjerdet, og det er behov for motorisert ferdsel for gjennomføring av tiltaket, både bruk av helikopter og ei lett gravemaskin.

I samband med bygging av wirefeste på vestsida av elva kan det verta trong for bruk av ei lett gravemaskin. Det er òg behov for bruk av helikopter til frakt av lett gravemaskin, materialar og utstyr til byggeplassen, samt retur med gamle materialar, reiskap og utstyr. I storleiksorden vil dette venteleg vera 5-7 hiv.

Skjolden Grunneigarlag søker Breheimen nasjonalparkstyre om løyve til motorisert ferdsel etter dei planane som ligg føre.

Søknaden vert vurdert i samsvar med:

- Forskrift for Mørkridsdalen landskapsvernområde, datert 7. august 2009.
- Naturmangfaldlova, datert 19. juni 2009 nr. 100.
- Framlegg til forvaltningsplan for Breheimen nasjonalpark med tilgrensande verneområde.

Verneforskrift, forvaltningsplan og naturmangfaldlov

Omsynet til verneverdiane i området er vurdert, særleg i forhold til dyrelivet og friluftsliv som er mest relevant i dette tilfellet, jf. verneforskrifta for Mørkridsdalen landskapsvernområde § 2 og naturmangfaldlova §§ 1, 4 og 5 samt § 7, jf. §§ 8-12.

Formålet med Mørkridsdalen landskapsvernområde er å ta vare på eit natur- og kulturlandskap med økologisk verdi, kulturell verdi og opplevingsverdi og som er identitetsskapande. Vidare er føremålet med landskapsvernområdet m.a. å ta vare på stølar med stølsvollar, kulturminne og naturbeitemarker, og å ta vare på vakker og særprega vassdragsnatur, særleg knytt til Mørkridsdalselvi.

Ålmenta skal ha høve til natur- og landskapsoppleving gjennom utøving av naturvenleg og enkelt friluftsliv med lita grad av teknisk tilrettelegging.

Plantelivet skal vernast mot skade og øydelegging som kan endre det verna landskapet sitt særpreg eller karakter vesentleg, (jf. verneforskrifta § 2.1), og kulturminne skal vernast mot skade og øydelegging som kan endre det verna landskapet sin eigenart vesentleg (jf. verneforskrifta § 3 pkt. 4.1).

I utgangspunktet er all motorferdsel forbode i Mørkridsdalen landskapsvernområde (verneforskrifta § 3 pkt. 6.1), med unntak gjeve i § 3 pkt. 6.2 og 6.3. Spørsmålet om dispensasjon vert i dette tilfellet difor todelte.

- 1) Nasjonalparkstyret kan mellom anna gi løyve til bruk av luftfartøy for transport av materialar til vedlikehald og byggearbeid på bygningar, anlegg og innretningar (jf. § 3 pkt. 6.3 bokstav f).
- 2) For nødvendig transport av lett gravemaskin knytt til arbeidet med utskifting av brua og sjølve bruken av lett gravemaskin, er det ikkje nokon eigen heimel i verneforskrifta. Slik transport må difor vurderast etter verneforskrifta for Mørkridsdalen landskapsvernområde § 4, jf. naturmangfaldlova § 48.

Vurdering

Skjolden grunneigarlag har søkt Breheimen nasjonalparkstyre om løyve til utskifting av brua ved Knivabakkgjerdet i Mørkridsdalen, og nasjonalparkforvaltaren har gjort framlegg om å gi løyve til tiltaket. Nasjonalparkstyret har også støtta tiltaket med midlar gjennom bestillingsdialogen 2016. Det vert søkt om inntil 5-7 landingar/hiv med helikopter for frakt av utstyr og materialar i samband med riving av eksisterande- og oppføring av ny bru. Utskifting av brua er m.a. avgjerande for å kunne ha beitedyr i området, og det er behov for å transportere både materialar og utstyr i samband med byggearbeidet. Av topografiske omsyn vert transporten gjort på den mest formålstenlege måten ved bruk av helikopter. Etter verneforskrifta for Mørkridsdalen landskapsvernområde (§ 3 pkt. 6.3 f)) kan det gjevast løyve til bruk av helikopter til transport av materialar i samband med byggearbeid på brua *dersom det ikkje strir mot verneformålet*.

Spørsmålet om frakt- og bruk av lett gravemaskin for å grave hol til nytt fundament på brua må handsamast etter dei generelle dispensasjonsreglane. Det vil sei at i dette tilfellet kan nasjonalparkstyret gjere unntak frå forskrifta *dersom det ikkje strir mot formålet med vernevedtaket og dersom det ikkje kan påverka verneverdiane nemneverdig*, jf. nml. § 48 første ledd.

Hovudformålet med Mørkridsdalen landskapsvernområde er å ta vare på eit natur- og kulturlandskap med økologisk verdi, kulturell verdi og opplevingsverdi og som er identitetsskapande. Motorferdsel er i utgangspunktet forbode i verneområda då dette kan ha negative effektar på verneverdiane gjennom forstyrring, slitasje og støy. Det er difor eit mål å minimere motorferdsel i verneområda og å avgrense motorferdsel til berre det mest naudsynte.

Det går fram av naturmangfaldlova § 8 at offentlege avgjerder som gjeld naturmangfaldet, så langt det er rimeleg skal bygge på vitskapleg og erfaringsbasert kunnskap om naturmangfald, samt effekten av påverknader. Naturverdiane i området er godt dokumentert, m.a. gjennom arbeidet med verneplan for Breheimen og etter seks års forvaltningspraksis. For dyrelivet og friluftsliv kan motorferdsel ha ein forstyrrande effekt og sjølve gravearbeidet kan påverke naturmangfaldet. Det er få registrerte hekkelokalitetar av rovfugl i det aktuelle området. Samstundes er det lite motorferdsel i området, og sjølv få turar med helikopter kan ha påverknad på hekkelokalitetar, særleg tidleg i hekketida. Den planlagde transporten vil skje etter hekketida, og vil såleis ikkje vere forstyrrande for hekkande fugl. Ved synfaring den 24.05.16 opplyste tiltakshavar at helikopteret vil droppe lasta på vestsida av elva ved inngangen til Knivabakkgjerdet, og gravemaskina vil bli sett av like nord for Knivabakkbua mot Bølifossen i/like ved stien/buforvegen. Vegetasjonen i området er dels prega store steinar frå jervar (rasvifter) i området, og av småbusker av or og grasmark, og ser ut til å vera nokså robust. Det er ikkje registrert naturverdiar eller kulturminne på staden og ein kan ikkje sjå at tiltaket vil ha påverknad slik at landskapet sin art og karakter vert endra vesentleg. Ein vurderer at bruk av helikopter og bruk av lett beltegåande gravemaskin ikkje vil påverka verneverdiane nemneverdig (jf. verneforskrifta § 4 første vilkår).

Det kan vere aktuelt å parkere gravemaskina i utkanten av stien mot elva (omlag midt i bildet).

Helikopterlasta vil bli sett av i stien ved inngangen til Knivabakkgjerdet. Siten går dels gjennom ein jerv (rasvifte)/steinete mark i dette området.

Det er behov for ei lett gravemaskin for å grave hol til nytt fundament som skal støypast på vestsida av elva (jf. eige løyve, sak 2016/2470). Gravearbeidet vil skje i sjølve stien, det er ei lett beltegående gravemaskin som skal nyttast. Tidlegare erfaring med ei slik maskin frå området, er at det ikkje vert sett varige spor i terrenget som vil påverke landskapsverdiane. Ein vurderer med bakgrunn i ovannemnde at tiltaket heller ikkje vil påverke verneformålet nemneverdig (jf. verneforskrifta § 4 andre vilkår)).

Nasjonalparkforvaltaren legg til grunn at tiltaket åleine med dei vilkåra som vert sette for løyvet, med avgrensing av tal turar, samordning med anna flyging i området i eit avgrensa tidsrom, rydding av steinar som evt. vert velta opp etter bruk av gravemaskina, og bruk av stadeigen masse til å dekke påverka areal slik at inngrepet vert minst mogleg synleg i terrenget, i liten grad vil påverke naturmangfald som er omfatta av verneformålet, og at føreliggjande kunnskap om naturmangfaldet i saka er i samsvar med krava som følgjer av naturmangfaldlova § 8. Samstundes har ein vektlagt at aktiviteten er nødvendig for bygging av bru ved Knivabakkgjerdet.

Sjølv om tiltaket isolert sett i liten grad vil påverke natur- og kulturlandskapet, må den einskilde søknaden vurderast etter prinsippet om samla belastning, jf. naturmangfaldlova § 10. Eksisterande påverknad i Breheimen-området består i hovudsak av bygningar, beiting, utøving av tradisjonelt og enkelt friluftsliv, jakt og fiske. Utsifting av brua og tilhøyrande motorferdsle er eit særskilt og sjeldan tiltak, og med dei vilkåra som er sette meiner nasjonalparkforvaltaren at den samla belastninga av motorferdsle vil vere akseptabel. Etter nasjonalparkforvaltaren si vurdering føreligg det tilstrekkeleg kunnskap om naturmangfaldet og kva effektar tiltaket vil ha på dette mangfaldet. Føre-var prinsippet vert difor ikkje vektlagt i saka, jf. naturmangfaldlova § 9.

Det er ikkje venta at tiltaket vil forringe miljøet, og det er ikkje aktuelt å stille fordyrande vilkår. Det er heller ikkje aktuelt å vurdere anna transportmiddel for gjennomføring av tiltaket, og lett-gravemaskina som vil bli brukt vil ta seg fram utan å øydeleggje landskapet og naturverdiar, og skal rydde tilbake stadeigen masse for å dekke til mest mogleg. Vi meiner dette er den beste tilgjengelege teknikken for å kunne gjere eit så omfattande arbeid. Naturmangfaldlova §§ 11 og 12 vert difor ikkje vurdert nærare.

Etter ei konkret vurdering der nasjonalparkforvaltaren særleg har vektlagt at tiltaket ikkje strir mot verneformålet og at det ikkje vil påverka verneverdiane nemneverdig, samt at tiltaket er nødvendig for bygging av brua ved Knivabakkgjerdet, meiner nasjonalparkforvaltaren at det med dei gitte vilkåra kan gjevast løyve til tiltaket

Gravearbeidet for støyping av fundament vil skje i området innanfor den raude sirkelen.